

Arviomäärärahan ylitys valtion vuoden 2024 talousarvion momentilla 30.20.20 (Eläinlääkintähuolto ja kasvintuhoojien torjunta)

Maa- ja metsätalousministeriö esittää, että momentin 30.20.20 (Eläinlääkintähuolto ja kasvintuhoojien torjunta) määräraha saadaan ylittää 0,8 milj. eurolla valtion vuoden 2024 talousarviossa.

Arviomäärärahan ylitys aiheutuu aluehallintovirastojen joulukuun 2024 alun uuteen arvioon eläinlääkintähuoltolain (765/2009) nojalla kunnille maksettaviin lakisääteisiin korvauksiin tarvittavasta määrarahasta vuonna 2024. Aluehallintovirastojen arvio eläinlääkintähuoltolain nojalla kunnille maksettaviin lakisääteisiin korvauksiin tarvittavan määrärahan määrästä on tarkentunut yhteensä 9,608 milj. euroon, josta lisämäärärahan tarve on 0,808 milj. euroa. Lisämäärärahan tarpeesta on mahdollista kattaa momentin sisäisin siirroin tilijaottelukohdasta 3 (kasvintuhoojien torjunta) 0,099 milj. euroa. Arviomäärärahan ylityksen tarpeeksi esitetään korvausten lopulliseen määrään liittyvä epävarmuus huomioiden 0,8 milj. euroa.

Valtion vuoden 2024 varsinaisen talousarvion momentin 30.20.20 määräraha on ollut yhteensä 5,868 milj. euroa, josta 4,4 milj. euroa on kohdistunut eläinlääkintähuoltolain nojalla kunnille maksettaviin lakisääteisiin korvauksiin. Vuoden 2024 ensimmäisessä lisätalousarviossa momentille lisättiin 45,2 milj. euroa lopetetuista turkiseläimistä maksettaviin korvauksiin ja salmonellatartunnan vuoksi lopetettavaksi määrättävistä sioista maksettaviin korvauksiin varautumiseksi. Vuoden 2024 kolmannessa lisätalousarviossa momentin määrärahaa vähennettiin 3,7 milj. eurolla johtuen turkiseläimistä maksettavien korvausten ja salmonellatartunnan vuoksi maksettavien korvausten tarkentuneesta tarvearviosta sekä siirrettiin 4,4 milj. euroa lisämäärärahaa eläinlääkintähuoltolain nojalla kunnille maksettaviin korvauksiin. Tarvearvio perustui aluehallintovirastoille elokuussa 2024 tehtyyn kyselyyn vuoden 2024 määrärahan tarpeesta. Aluehallintovirastoille on tähän mennessä myönnetty vuoden 2024 aikana yhteensä 8,8 milj. euroa kunnille eläinlääkintähuoltolain nojalla maksettaviin korvauksiin.

Eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 23 § mukaan valtion varoista maksetaan kunnalle korvaus lain 15 §:n 3 momentissa tarkoitettujen valvontatehtävien suorittamisesta. Korvauksen perusteena ovat kunnalle aiheutuvat välittömät kustannukset. Korvaus ei saa ylittää tehtävistä kunnalle aiheutuneiden todellisten kustannusten määrää. Aluehallintovirasto maksaa kunnille korvauksen 15 §:n 3 momentin mukaisista tehtävistä. Tarkemmat säännökset korvausten maksamisesta on annettu valtioneuvoston asetuksella (1031/2009).

Kunnille eläinlääkintähuoltolain nojalla maksettavat korvaukset momentilla 30.20.20

Momentin 30.20.20 käyttösuunnitelmassa on viime vuosina varattu 4,4 milj. euroa kunnille maksettaviin korvauksiin. Tämä ei kuitenkaan ole riittänyt kuntien lakisääteisiin tehtäviin. Momentin sisällä on mahdollisuuksien mukaan siirretty kuntien korvauksiin määrärahaa eläintautien torjuntaan, eläinsuojeluun ja kasvinterveyden suojelemiseen tarkoitetuista määrärahoista sekä tarvittaessa haettu arviomäärärahan ylityslupaa.

Kuntien määrärahan tarpeen kasvu johtuu kiireellisten eläinsuojelutapausten lisääntymisestä kunnissa, lisääntyneistä virantäytöistä sekä siitä, että valvontakohteisiin on yhä useammin jouduttu menemään kahden eläinlääkärin voimin kohteisiin liittyvien moninaisten ja monimutkaisten ongelmien ja osin myös väkivallan uhan vuoksi. Määrärahatarpeen kasvuun arvioidaan vaikuttavan myös poliisin virka-apupyynnöiden laskutus sekä yleinen palkkatason kehitys. Aluehallintovirastoista saatujen tietojen perusteella kunnat ovat edelleen perustaneet uusia valvontaeläinlääkärivirkoja vuonna 2024, jolloin on edelleen odotettavissa kustannusten nousua.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu aluehallintovirastojen käytettävissä oleva eläinlääkintähuoltomääräraha vuosina 2020-2023 sekä arvioitu määrärahatarve vuodelle 2024. Vuoden 2024 arvioitu määrärahatarve perustuu aiempien vuosien määrärahan käyttöön sekä aluehallintovirastoilta joulukuussa 2024 saatuihin tarkentuneisiin arvioihin koko vuoden määrärahatarpeesta.

Aluehallintovirastojen käytettävissä oleva eläinlääkintähuoltomääräraha vuosina 2020-2023 sekä vuoden 2024 lisämäärärahatarve

Vuosi	Talousarvion määräraha	Lisätalousarvio	Arviomäärärahan ylitys	Momentin sisäiset siirrot	Käytettävissä yhteensä
2020	4,400	-	0,360	0,950	5,710
2021	4,400	1,400	-	0,695	6,495
2022	4,400	*2,200	*2,200	0,470	7,070
2023	4,400	3,100	-	0,843	8,343
2024	4,400		**0,800	***4,499	9,699

*Arviomäärärahan ylitys katettiin myöhemmin 2022 IV lisätalousarviossa

**MMM:n esitys arviomäärärahan ylitykseksi

*** Sisältää 21.11.2024 toteutetun momentin sisäisen siirron 4,4 milj. euroa sekä arviomäärärahan ylitysluvan yhteydessä toteutettavan momentin sisäisen siirron 0,099 milj. euroa.